

[Svend Andersen]

der er eksempler på, at man i byer som Århus, Kolding, Nyborg, Kalundborg og vel ikke mindst København under den nuværende saneringslov har lavet god byfornyelse. Men midlerne og mulighederne er langt fra tilstrækkelige.

Selv om der kan være forskellige opfattelser af problemet og forskellige opfattelser af, hvordan det løses, er det klart, at vi har et stort antal boliger, ca. 400.000 boliger, der er utidssvarende, og en femtedel af befolkningen bor i disse boliger. Samtidig er disse boliger beliggende i bydele, hvor der mangler friarealer, og hvor der mangler lys og luft, der i bedste fald kunne kompensere for en dårlig bolig.

På baggrund af det materiale, der er udarbejdet om disse problemer, er vi i socialdemokratiet af den opfattelse, at der er et stort behov for en indsats på området, men det er en indsats, der koster penge, og det er også en indsats, der koster arbejdskraft. Hvis vi ser på udviklingen inden for bolig- og byggesektoren, vil arbejdskraften og andre nødvendige ressourcer være til stede, for det har vist sig, at vi har et ændret behov for nybyggeri.

I dette århundrede er husstandsstørrelserne ændret fra 5 personer i en husstand til i dag ca. $2\frac{1}{2}$ person. Det er en udvikling, der har medført, at der skal dobbelt så mange boliger til det samme befolkningstal. Når vi dertil lægger befolkningstilvæksten, har vi i perioder skullet bygge omkring 50.000 boliger om året for at dække behovet. I det kommende årti vil husstandsstørrelserne stort set ikke ændres, og hvis vi derfor alene skal bygge til dækning af befolkningstilvæksten, er der institutter, der har regnet ud, at der kun vil være et behov for nybyggeri af ca. 17.300 boliger pr. år, når der er gået nogle år.

Heldigvis har denne nedgang, der allerede kan mærkes i nybyggeriet, ikke vist sig i efterspørgslen efter almennyttige boliger, idet det tværtimod er sådan, at efterspørgslen her har været større. Men sker denne nedgang i nybyggeriet, får vi altså i det kommende årti en lavere beskæftigelse inden for nybyggeriet, der giver os den arbejdskraft og de ressourcer, der er nødvendige for, at vi kan komme i gang med den nødvendige byfornyelse og en forbedring af de dårlige boliger. Når vi er rigtig i gang med det, vil vi kunne beskæftige ca. 14.000 personer ved byfornyelse. Vi

kan altså løse en del af vores beskæftigelsesproblem ved at byforny.

Beskæftigelse og handelsbalance hører også sammen. Det er ikke alle former for beskæftigelse, der er lige venlige over for betalingsbalancen. Skal der skaffes erstatningsboliger i nybyggeriet for de 400.000 dårlige boliger, er der beregninger, der viser, at vi ved at investere 1 mia kr. i nybyggeri kan beskæftige 5.000 personer, men vi bruger ca. 190 mill. kr. til import af råvarer og råstoffer. Ved at forbedre på gamle boliger, hvor vi undlader nedrivning i en større målestok, kan vi spare på materialer og råstoffer og bruger til gengæld mere arbejdskraft til gavn for beskæftigelsen. Vi kan for den samme milliard kr. beskæftige ikke 5.000 personer, men 7.000 personer, og vi får et mindre forbrug af import, nemlig ca. 40 mill. kr.

Når vi er kommet godt i gang og vi altså om nogle år bruger 2 mia kr. om året på byfornyelse, får vi 14.000 personer mere i arbejde. Derfor er byfornyelse ikke bare et spørgsmål om at skabe bedre boligforhold for en femtedel af befolkningen, det er også et spørgsmål om at gøre det på en måde, som sikrer, at vi får den størst mulige beskæftigelseseffekt, og som er gavnlige for handelsbalancen.

Kravene til den arbejdskraft, der skal anvendes ved byfornyelse, vil være forskellige fra de krav, der stilles til arbejdskraften i nybyggeriet. Derfor er det nødvendigt, at man allerede nu i organisationer og på uddannelsessteder tager hensyn hertil, og at man går i gang med at uddanne arbejdskraften, således at den er til stede, i det øjeblik vi sætter byfornyelsen i gang.

Det tredje element i byfornyelsen er energibesparelsen. De dårlige boliger, vi har talt om, 400.000, er samtidig de boliger, der er mest energikrævende. Op imod halvdelen af vort energiforbrug, ved vi fra undersøgelser, går til rumopvarmning. Derfor er energibesparelse i rumopvarmningen et væsentligt led i vores energispareplan. Der er mange her i salen, der tidligere har talt om energibesparelser. Dette oplæg til boligforbedring er efter vores opfattelse det bedste forslag til, at der kan gøres noget herved. Vi får altså nu chancen for at vise, at vi også mener det alvorligt.

Det foreliggende lovforslag om byfornyelse sætter ikke byfornyelse i gang, det bevilger